

این روزها هموطنان مسیحی مشغول برگزاری آیین‌های کریسمس و جشن سال نوی میلادی هستند

غوغای رنگ در برخی نقاط ایران

گوشت و لبنیات دوری می‌جویند. پس از فرارسیدن ۲۵ دسامبر (چهارم دی)، آشوربان روزه خود را به پایان رسانده و با حضور در کلیسا، مراسم عشاء ربانی به‌جامی‌آورند.

آن‌ها در کلیسا گرد هم آمده و با ذکر دعا و انجام مراسم عشاء ربانی توسط اسقف، آئین مخصوص زادروز حضرت مسیح (ع) را به‌جای آورده و با هم‌این بهانه به دید و بازدید می‌پردازند. آیین آشوری‌ها به این ترتیب است که روز چهارم دی ماه (۲۵ دسامبر)، مردم برای دید و بازدید و عرض تبریک به روحانیون آشوری به کلیسا می‌روند و فریاد آن روز، روحانیون هستند که به دید و بازدید هم کیشان خود می‌روند. از نکات قابل توجه دیگر این است که برخلاف همه مسیحیان که روز اول ژانویه را به‌عنوان آغاز سال نومی دانند، سال نو آشوری‌ها در ماه نیسان و هم‌زمان با مراسم ۱۳ فروردین ایرانی‌هاست.

اگر آدم کنجکاو باشید، می‌دانید که کریسمس ارمنه کمی دیرتر از هم‌کیشان خارجی‌شان است؛ حدوداً ده روز دیرتر شروع می‌شود. یعنی در حالی که اکثر مسیحی‌های دنیا (از کاتولیک‌ها و پروتستان‌ها گرفته تا گروه عمده‌ای از ارتدوکس‌ها) ۲۵ دسامبر را روز ولادت حضرت عیسی مسیح (ع) می‌دانند، پیروان کلیسای مستقل ارمنه ۶ ژانویه را کریسمس می‌گیرند. با وجود این اختلاف، سال نوی مسیحی از همان شب اول ژانویه آغاز می‌شود و با مراسم خاص خودش همراه است.

این جشن در ایران روز به روز مردمی‌تر می‌شود و بسیاری از مسیحیان جوان از بیست و پنجم دسامبر، این جشن‌ها را شروع می‌کنند. درخت‌های کریسمس که با نورهای قرمز و سبز و جعبه‌های طلایی تزئین شده‌اند، در پشت و پرتوهای مختلف تهران از جمله مناطق مسیحی نشین به‌نمایش گذاشته می‌شوند.

ارمنه‌ای‌ها که بخش اصلی مسیحیان کشور را تشکیل می‌دهند، این روزها برای

بگناه دهنار، راهنمای گردشگری

مانند مسیحیان سراسر دنیا، ارمنه و آشوری‌های ایران نیز در آخرین روزهای دسامبر، خود را برای رسیدن سال نو آماده می‌کنند و با برپایی مراسم خاص، کریسمس را جشن می‌گیرند. بر اساس سنتی دیرینه، مسیحیان ابتدای سال خود را اول ژانویه می‌دانند. در قرن ۱۷ میلادی با اعلام تقدس ۲۵ دسامبر، این روز به‌عنوان روز کریسمس یا تولد حضرت عیسی مسیح شناخته شد و تقریباً همه پیروان دین مسیحیت، همین روز را به‌عنوان روز تولد عیسی مسیح، جشن می‌گیرند.

در این روز مسیحیان بی‌شماری اقدام به تزئین منزل و محیط کار خود کرده و تا پایان تعطیلات سال نو میلادی، به سفر رفته یا به مهمانان خود پذیرایی می‌کنند. به‌طور کلی تعطیلات کریسمس و سال نو میلادی ۱۲ روز است که برخی کشورها تنها پنج روز آن را جشن می‌گیرند و برخی دیگر همه ۱۲ روز را به تعطیلات اختصاص می‌دهند.

ارمنه ایران نیز مانند مسیحیان سراسر دنیا، در آخرین روزهای دسامبر، خود را برای رسیدن سال نو آماده می‌کنند. مسیحیان در ایران که بیش از ۹۷ درصد جمعیت آن را مسلمانان تشکیل داده‌اند، از اقلیت‌های مذهبی به‌شمار می‌آیند. مسیحیان ایرانی به دو بخش ارمنی‌ها و آشوری‌ها تقسیم می‌شوند که گرامیداشت آیین‌های کریسمس آن‌ها با هم تفاوت دارد.

آشوری‌ها، اقوامی بودند که در سرزمین ایران کهن زندگی می‌کردند و از بدو پیدایش مسیحیت، به‌ویژه در قرن اول تا سوم میلادی به‌این آئین گرویدند. آن‌ها مانند بیشتر مسیحیان دنیا، ۲۵ دسامبر را سالروز تولد عیسی مسیح می‌دانند و آن را گرامی می‌دارند.

مسیحیان آشوری از ۲۵ روز مانده به میلاد مسیح روزه‌ای با عنوان روزه پرهیز می‌گیرند و در این مدت از صرف

درست راس ساعت ۱۲، هم‌زمان با شروع نوروز مسیحی‌ها، خانواده‌های ارمنی گروه‌گروه وارد حیاط کلیسا می‌شوند. «کو کولو» خود را خورده‌اند و مجهز به لباس‌های گرم، هر آشنایی را که می‌بینند به ماچ و بوسه می‌گیرند. دخترها و پسرهای جوان حلقه‌های خودشان را دارند و بچه‌ها هم مشغول جست‌وجوی هستند.

امادر نیمه شب، دنگ دنگ ناقوس‌ها را می‌شنود. در شهر می‌پیچد، همه ساکت می‌شوند و آسمان رنگاه می‌کنند. لحظه دعا کردن رسیده است. صحن کلیسا شلوغ شده و در ناحیه‌ی جلوی محراب، کشیش‌ها و دستیاران جوان‌شان مشغول به جا آوردن آداب مذهبی می‌شوند. شمع‌ها می‌سوزند، عودها دودی‌کنند و پیروان «بره‌خدا» زانو زده، اشک می‌ریزند.

شب ۵ ژانویه مراسم بسیار باشکوهی در کلیساها انجام می‌شود. ارمنه دو جشن اصلی دارند، میلاد مسیح و دیگری عیسی پاک که عصر بر گزار می‌شود. غیر از این مراسم، یادگارک صبح‌ها بر گزار می‌شود. مردم به کلیسا می‌روند و روزهاشان را با مراسم عشاء ربانی بازمی‌کنند و به‌عنوان تبریک، کره‌مترک را به همه می‌دهند که آن را در غذایشان می‌ریزند. مراسم تبریک آب نیز وجود دارد که به یاد تعمید مسیح در رود اردن صلیبی را در ظرف آب بزرگی می‌اندازند و باروغ مقدس آن را تبریک می‌دهند و بعد یکی‌یکی نوجوان صلیب را بیرون می‌کشند و آب تبریک را بر این مردم تقسیم می‌کنند که آن را هم برای تبریک خانه و هم برای شفای بیماران می‌برند. اما شاید بتوان گفت که یکی از باشکوه‌ترین مراسم‌ها تزئینات کریسمس در اصفهان جریان دارد. مراسم سال نو میلادی هر سال نیمه شب اول ژانویه در بزرگ‌ترین و زیباترین کلیسای ایران یعنی کلیسای وانک واقع در محله ارمنه‌نشین جلفای اصفهان نیز بر گزار می‌شود.

جلفای آذربایجان، مامن اصلی ارمنه ایران گرفته شده و به همین جهت نام آن در اصفهان، جلفای نواست. این منطقه به دلیل رونقی که خود ارمنه با فعالیت و کار ایجاد کرده، به سرعت به یکی از قطب‌های مهم برای ارمنه‌ای‌ها تبدیل شد. جلفای اصفهان نمادی از تساهل و مدارای شاه عباس با دیگر مذاهب است که در عهد صفوی و به‌ویژه دوره شاه اسماعیل کم‌رنگ شده بود. این محله که سابقاً شهرت داشت، در حال حاضر زیبای اصفهان است، سنگفرش‌هایی قدیمی و معماری تقریباً دست‌نخورده و نابی دارد. این منطقه خود به میدان بزرگ، میدان کوچک، چارسو، قاراقل، هاگوپچان، سنگ تراش‌ها، تبریزی‌ها (یا محلات) و ایروانی‌ها تقسیم می‌شود که اکنون اکثر آنها ساکنان ارمنی دارند. وجود دو حمام، چند کلیسا و چندین کاروانسرای محله جلفا نشان می‌دهد که این محل برای پایتخت صفوی تا چه اندازه اهمیت داشته است. حمام بزرگ‌تر که به شهر بهمانیان مشهور بود، معماری بسیار باشکوهی داشت و برای ساخت آن هزینه‌های گزافی پرداخت شده بود. از مشهورترین کلیساهای این محله می‌توان به کلیسای وانک اشاره کرد که مابین خیابان حکیم نظامی و خیابان توحید واقع شده است و زیبایی بی‌حدو حصر آن، گردشگران مشتاق تور اصفهان و سایر میهمانان این شهر را سوی خود جذب می‌کند. کلیسای حیرت‌انگیز بیت‌اللعنم و کلیسای مریم‌آباد دیگر کلیساهای

زیبای محله جلفا شناخته می‌شوند که در مجاورت وانک قرار دارد و دیدن آنها خالی از لطف نخواهد بود. این محله، به خصوص حوالی میدان جلفا، امروزه نیز پراز کافه‌های دنج و خوش‌نشین است که هم باتوقی برای جوانان به‌شمار می‌آید و هم سبب شده هویت معماری محله دست‌نخورده باقی‌ماند.

ارمنه اصفهان که بیشتر در محله جلفای این شهر زندگی می‌کنند، به مناسبت آغاز سال نو و میلاد حضرت مسیح جشن می‌گیرند. کلیسای وانک ارمنه اصفهان است که در محله جلفا قرار دارد و در این ایام آذین‌بندی می‌شود. همه ساله با نزدیک شدن «کریسمس» در دل سرمای زمستان، می‌توان گرمایی عجیب را در این محله حس کرد. تمام مغازه‌ها با تزئینات ویژه‌ای به استقبال «کریسمس» می‌روند. به برکت روز میلاد حضرت عیسی مسیح (ع) و جشن سال نو، این محله و خیابان‌های اطراف آن رنگ و بوی شادی به خود می‌گیرد. اوج جشن در این محله را می‌توان در داخل و اطراف کلیساها «وانک» و «بیت لحم» به تماشای نشست. کلیساهایی که به دلیل بزرگداشت مناسبت میلاد مسیح (ع) و آغاز سال نو، بهترین مراسم‌ها را تدارک می‌بینند. با پخش موزیک‌های مذهبی و آئینی و به‌صدا در آوردن «ناقوس» این کلیساها و تجمع مردم در این محله فضایی بسیار شاد و شورانگیز را به‌ارمغان می‌آورند.

یکی از مهم‌ترین کارهایی که در تمام نقاط جهان و در محله «جلفا» در شهر «اصفهان» در این ایام انجام می‌دهند، تزئین خیابان‌ها، خانه‌ها و معابر با درخت زینبار و معسرف «کاج» که به‌ویژه و نماد «کریسمس» می‌باشند است. درخت «کاج» که با تزئیناتی از جمله ستاره‌ای در نوک آن و پارچه‌های رنگی به‌دور آن تزئین می‌شود، این نماد را سال‌ها پیش در بین مسیحیان در ایام سال نورواج داشته است. چراغ‌های رنگی، عصا و فرشته‌های کوچک که به‌این درخت آویزان می‌شود زیبایی و جلوه خاصی را به این درخت می‌دهد. اغلب مغازه‌ها در این منطقه ویرتین‌هایی متناسب با این ایام آماده کرده که می‌توان با تاریک شدن هوا، جشنی از نور را در این محله تماشا کرد.

ارمنه اصفهان که بیشتر در محله جلفای این شهر زندگی می‌کنند، به مناسبت آغاز سال نو و میلاد حضرت مسیح جشن می‌گیرند. کلیسای وانک یکی از مکان‌های تاریخی و مذهبی ارمنه اصفهان است که در این محله قرار دارد و در این ایام آذین‌بندی می‌شود

و آوردن هدیه‌ای برای آن‌ها می‌باشند. برخی بر این باور هستند که «بابائوئل» که در بیشتر فروشگاه‌ها در محله «جلفا» می‌توانید آن را ببینید نماد مردی مهربان در قرن‌ها پیش بوده که برای فقرا همه ساله هدیه‌ای تهیه می‌کرده و در سال نو به آن‌ها می‌داده.

در محله «جلفای» «اصفهان» در شب «کریسمس» می‌توان طعمی از بهترین غذاها و شیرینی‌ها را چشید. اغلب ارمنه به مناسبت آغاز سال نو و «کریسمس» غذاهای لذیذی را تدارک می‌بینند. برنج و ماهی و همچنین انواع «کوکو» به‌ویژه «کوکو سبزی» از خوشمزه‌ترین و رایج‌ترین غذاهایی است که می‌توان در این شب در این محله با صفا تجربه کرد. شربت و شیرینی‌های خانگی و خوشمزه که اغلب توسط خود این افراد تهیه می‌شود نیز از جمله خوراکی‌های این مردم مهمان‌نواز است که با مهمان‌نوازی عجیبی از همه استقبال می‌کنند. کافی است در این ایام به محله «جلفا» در «اصفهان» قدم بگذارید، می‌توانید کافه‌های دنج و زیبا با بالاترین کیفیت غذاها و قهوه‌ها را در این محل تجربه کنید. رستوران‌های شیک و دمنوش‌خانه‌هایی که همانند آن رادر کمتر نقطه‌ای از کشور می‌توانید بیابید. محله‌ای با فضایی بر گرفته از کوچه‌های اروپایی و با سنگ‌فرشی زیبا و درختان کاج و سرو بلند که پذیرای گردشگران و مهمانان و بومیان این شهر می‌باشد. بی‌شک تجربه سفر به این محله از جمله خاطرات فراموش‌نشدنی شما خواهد بود. مردمی که با وجود اقلیت آن‌ها در کشور «ایران» با فرهنگی دیرینه و با رسوماتی زیبا سال

خوردن هدیه‌ای برای آن‌ها می‌باشند. برخی بر این باور هستند که «بابائوئل» که در بیشتر فروشگاه‌ها در محله «جلفا» می‌توانید آن را ببینید نماد مردی مهربان در قرن‌ها پیش بوده که برای فقرا همه ساله هدیه‌ای تهیه می‌کرده و در سال نو به آن‌ها می‌داده.

همان‌طور که هر مناسبتی با نمادی شناخته‌شده می‌شود، سال نو میلادی و جشن «کریسمس» نیز با درخت «کاج» و «بابائوئل» شناخته شده است. «بابائوئل» یا همان «پدر زمستان» که از قرن‌ها پیش نمادی برای این ایام به حساب می‌آمده و در باران حکایت‌ها و نقل‌های بسیاری را گفته‌اند، با لباسی قرمز رنگ و ریشی بلند جایی در کنار درخت «کاج» «کریسمس» دارد. «بابائوئل» همیشه با کادویی همراه است و بچه‌ها همه ساله منتظر آمدن این مرد مهربان در سال نو

چاپ: کار و کارگر ۶۶۸۱۷۳۱۷
نشانی تحریریه: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه نرسیده به روانمهر، پلاک ۱۳۲
تلفن تحریریه: ۰۲۱)۶۶۹۵۶۶۰۰
toseirani.ir

سفرنامه

سفر به قشم، نگین خلیج فارس (بخش یابانی) آهوهای بازیکوش در تنها زئوپارک خاورمیانه

آرزو احمدزاده، راهنمای طبیعت‌گردی

قصه به آنجا رسیده بود که در بازار خوشمزه هنگام در حال قدم زدن و خرید محصولات محلی بودیم. بازار چه بیرون آمدیم و سوار مینی‌بوس شدیم و به سمت غرب جزیره رفتیم. بخش غربی جزیره قشم به دلیل تنوع پدیده‌های زمین‌شناختی نظیر جنگل‌های زیبای حرا، غار و کوه نمکدان، تنگه چاهکوه، بام‌قشم، دره ستارگان و دیگر نواحی دارای چنین خوردگی‌ها و دره‌های عجیب و بسیاری دیگر از پدیده‌های نادر زمین‌شناختی و نیز تنوع گیاهی و جانوری به نام زئوپارک قشم شناخته می‌شود که به عنوان تنها زئوپارک ایران و خاورمیانه توسط یونسکو به ثبت جهانی رسیده است. اولین جاذبه زئوپارک قشم که مورد بازدید قرار دادیم غار نمکدان بود. از دور زمینی سراسر سفیدپوش دیده می‌شد، گویی از برف پوشیده شده است، اما سفیدی‌ها برف نبودند بلکه بلورهای نمک بودند. چراغ‌های پیشانی را روشن کردیم و وارد دغار شدیم. سقف غار با قندیل‌های زیبای بلورین و مرمرین نمکی پوشیده شده بود و در کف آن نیز جریانی از آب تمکد وجود داشت که منظره بی‌نظیری را ایجاد می‌کرد. جریان آبی که از دل کوه نمکدان خارج می‌شد، پس از حل کردن نمک‌های مسیر در خودش، به صورت چشمه نمک در دامنه کوه می‌جوشید و با ریختن به گودال مجاور خود، آن را به یک حوضچه طبیعی سفید رنگ زیبا تبدیل می‌کرد. این غار طولانی‌ترین غار نمکی جهان است و تاکنون ۶ کیلومتر از آن شناسایی شده است و نمک‌های این غار خاصیت درمانی دارند. بازدید از غار که تمام شد، به سمت تنگه چاهکوه حرکت کردیم. به روستای چاهوشرقی که در نزدیکی تنگه قرار دارد رسیدیم و به سمت ورودی تنگه چاهکوه رفتیم.

دلیل نامگذاری این دره، چاه‌هایی است که اهالی روستای چاهو در زمان‌های بسیار قدیم برای ذخیره آب باران و تامین آب شیرین حفر کرده بودند. وارد تنگه که ششصد متر طول داشت شدیم. مکت کردیم: ساکت بود! اما پر رمز و راز. در ورودی دره چاه‌آبی را دیدیم که هنوز قابل استفاده است. سطلی که در کنار آن بود را به درون چاه انداختیم و بالا کشیدیم و کمی آب گوار نوشیدیم. این دره با حفره‌ها و دالان‌ها و اشکال عجیب‌آو در دیوارهای خود ما را میبهرت کرده بود. چاه‌کوه دره‌ای است با احجام و تندیس‌ها و پوشیده از صدها حفره و کاسه و تاقچه با جوی‌های سنگی و چاه‌های آب که از یورش باد، بارش باران‌های تند و تابش آفتاب داغ پدید آمده است. دره چاه‌کوه، در دل یک کوه سنگی یکپارچه قرار گرفته که به شکل ضربدر برش خورده است. چاه‌کوه در ابتدا عریض و بادبوازهای بلند است، ولی به تدریج از عرض آن کاسته تا جایی که عبور از میان آن دشوار می‌شود این دره در حالی است که ارتفاع دیوارها همچنان زیاد است. تا میانه‌های دره رفتیم و جایی که مسیر عبور تنگ می‌شد بازگشتیم. قاب ورودی تنگه چاهکوه به راستی شبیه به یک تابلو نقاشی است. در مسیر بازگشت به اقامتگاه سری هم به بندر دولاب زدیم، جایی که دشت بوخو در آنجا واقع شده است و مکان مناسبی بود برای سیطنت آهوها. کوه بوخو با ارتفاع ۳۵۰ متر، بلندترین قله جزیره قشم است که در کوهپایه آن دشت وسیعی قرار دارد و در صورت بارش کافی باران در فصل زمستان، به مکانی سرسبز و زیبا تبدیل می‌شود و محل مناسبی برای خرگوش‌ها، آهوها و روباه‌هایی است که در جزیره زندگی می‌کنند و ما نیز خوش‌شانس بودیم و آهوهای جزیره را در دشت بوخو دیدیم. به محل اقامت‌مان در روستای هفت‌نگوباز گشتیم و بار و بنه‌مان را جمع کردیم و آماده‌خدا حافظی با قشم شگفت‌انگیز شدیم. قشم جزیره شگفتی‌هاست.